

Rêzdar Mistefa Hicrî, Di
Hevpeyvînek Taybet Bi Agirî Re

2

12 Partiyên Kurd û
Kurdistanê Êrîşên Turkiyê Bo
Ser Başûrê Kurdistanê
Şermezar Kirin

4

PSK'ê Kongireya Xwe
Ya 8'an Lidarxist

5

Gola Urmiyê Di Bin
Gefa Hişikbûnê De

7

Nameya Kebûdvend Ji Bo
Wijdanên Giştî, Xelkê Îranê û
Kurdistanê

8

Pergala Perwerdehiyê

9

BÊNEZÎR BOTO GORIYA DEMOKRASIYÊ

Cîhan di rojên
dawiya sala
2007'an bi
bûyereke
terorisît hate
hejandin. Roja
pêncsem
27.12.2007'an
Serok Wezîra
berê ya
Pakistanê û
Rêbera Partiya
Gel a Pakistanê
(PPP), Bênezîr
Boto di êrîşeke
terorisît li
bajarê

Ravalpindî a wî welatî hate terorkirin.

Boto weke yekemîn jinan siyasetvan a Pakistanê û yekemîn jin bû ku di welateke îslamî de karî bû berpirsiyariya bilind a dewletê wekî Serok Wezîriyê bidest bixe û rêveberiyê bike. Bi mirina Boto cîhanê û nemaze Rohhilata Navîn kesayetiyeke afgirê demokrasiyê ji dest da û bi çûna wê valahiyek mezin di tevgera demokrasîxwaziya vê devera cîhanê de û nemaze di welatê Pakistanê de pêk tê.

Li pey kuştina Bênezîr Boto, rewşa Pakistanê bi giştî aloz û tevlihev bûye. Ji ber vê bûyerê rewşa awarte li Pakistanê hatiye îlankirin.

Rapora berfireh di R.3'an de

Sê Hêzên Sereke Yên Kurdistanê, Li Swêdê Li Hev Civiyan

Roja 23.12.2007'an, berpirsên sê hêzên sereke yên Kurdistanê anku PDK'ê, YNK'ê û PDK Îranê, li bajarê Orebiroya welatê Swêdê, li ser vexwendina hevalên Komîteya PDK Îranê li vî bajarî, li deftera Yekîtiya Kurdan li bajarê han li hev civiyan.

Di vê civînê de her sê aliyên li ser zirûfa niha ya Kurdistanê û deverê, êrîşên dewleta Turkiyê bo ser axa

Herêma Kurdistanê, bi hinceta hebûna PKK'ê axivîn û dîtin û nêrîn bi hev re guhertin.

Her sê aliyên di vê kombûnê de carek din yekhelwestî û yekîtiya xwe derheq wan pirsan û êrîşa dewleta Turkiyê bo ser Herêma Kurdistanê eşkere kirin.

Şandên beşdar di vê civînê de pêk hatibûn ji:

Ji aliyê Partiya Demokrat ya Kurdistanê, birêzan **Îdrîs Berwarî** û Kekê **Reşad**

Ji aliyê Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê, **Seîd Kwêstanî**, **Mihemed Ermexan**, **Aso Seyad**, **Rehîm Mistefapûr** û **Husên Azerî**

Ji aliyê Yekîtiya Nîştîmanî a Kurdistanê, birêzan **Salar** û **Ferhad Mihemedî** beşdarî civînê bûn.

Gaz Li Bajarên Rebet û Serdeştê Hate Qutkirin

Navenda Nûçeyan ya PDK Îranê da zanîn ku ji berrava 22.12.2007'an, heya niha gaza bajarên Rebet û Serdeştê hatiye qutkirin û her wiha kêmbûna nift û gazolê û giraniya wan di semsala zivistanê de ji bo xelkê bajarên han asteng pêk anîne.

Her wiha bi vê sedemê piraniya nanpêjxaneyên bajarê Rebetê ku bi gazê kar dikin, hatine daxistin. Hêjayî gotinê ye ku tevî destpêbûna Demsala Zivistanê Di Çend Deverên Kurdistanê De Gaz Hate Qutkirin û şewat kêmtir dibe.

Mistefa Hicrî:

“EM DIXWAZÏN JÎ RÊYA ENDAMBÛN DI RÊXÏSTINÊN NAVNETEWÛYÎ DE DENGÊ MAFXWAZIYA KURDAN BÏGEHÎNIN GUHÊ XELKÊ CÎHANÊ”

PKD Îranê roja 04.12.2007'an bi awayekî fermî bû endamê Rêxistina “Geneva Call” (Bangewaza Jenevê). Me di hejmara berê a Agirî de agahî û nûçeyên berfireh li ser vê saziyê û endambûna PDK Îranê di vê saziya cîhanî de belav kir. Rêzdar Mistefa Hicrî, Sekreterê Giştî Yê PDK Îranê ji aliyê vê rêxistinê ve bo derveyî welat hatibû vexwendin û di rê û resmeke taybet de li bajarê Jenev a Swîsê, endambûna PDK Îranê di vê saziyê de wajo kir. Piştî vegeriyana Kekê Mistefa Hicrî ji vê seferê bo Kurdistanê di çend rojên borî de, me di vê derbarê de çend pirs ji birêz Hicrî kirin û wî bi vî awayî bersiva pirsan da:

Hevpeyvîn/ Dilvîn

Kekê Mistefa! We wekî Sekreterê

Giştî yê PDK Îranê endambûna ve partiyê di Rêxistina Bangewaza Jenevê îmza kir. Çawa bû ku PDK Îranê bû endamê Rêxistina cîhanî a “Geneva Call”ê?

Telifin û xisarên canî û malî ên mayînen dijî kes ku li

cihên cur bi cur ên Kurdistanê ji aliyê Komara Îslamî a Îranê ve hatine danîn, gellek xuya û berçav e. Nemaze ku ev xisar, ziyar û telifin hemû berbirûyê xelkê xizan û hejar û belengaz yê Kurdistanê ên niştecihên deverên ser sînoran û cotkaran bûye.

Bi sedan kes di wan herêman de yê bûne goriyên wan mayînan û roj bi rojê hejmara wan di halê zêdebûnê de ye. Rejîma Komara Îslamî jî di vê derbarê de tu kirin û gavek bona paqijkirin û ji holê rakirina ew erdên ku bixwe mayînrêj kiriye, nake; herwiha bi sedema teqîna wan mayînan bi wan kesan re ku beşek li endamên laşê xwe ji dest dane, yan ew malbatên ku bi vê sedemê mezinê malê yan bêjîm kasibkarê malbatê ji dest didin, alîkariyên pêwîst nake.

Bi giştî ez dikarim bibêjim ku bi dehan hezar kes bendewarê encamên dilêş û xirab ên wan mayînan ne. Ev rewşê bi hinek ferq û cudahiyan kêm û zêde, li nawçeyên ser tixûbên din yê Başûrê Îranê û herwiha beşeke zaf a dunyayê, bo mînak weke Kurdistanê ku şer û pevçûnên çekdarî tede hene, tê xuyakirin.

Em dibînin ku di gellek welatên cîhanê de ku xizanî, feqîrî û destkurtiyê jiyana xelkê rastî arîşe û dijwariyan kiriye, carên wilo jî heye ku xelk ji aliyên kêma ên hewcedariyên jiyane bêpar in, pirs mayînan jî bixwe serbarê derdên dinê ye.

Bi van sedeman û wekî erkeke mirovane

Partiya Demokrat bi pêwîst zanî di Rêxistina “Geneva Call”ê (Bangewaza Jenevê) de bibe endam daku bikare bi komdengî tevî endamên din ên wê saziyê karîna xwe li dijî bikanarîna mayînen dijî kes bixwe kar.

Endambûna PDK Îranê di vê rêxistina navneteweyî de ji bo partiya we û tevgera rizgarîxwaziya Kurd çi qazanc û giringî heye?

Girîngiya endambûna me di vê rêxistinê de di vê çendê de ye ku ji bilî bicî gehandina erkeke mirovdostane, di vê yekê de ye ku PDK Îranê tevî hejmerek din ji rêxistinên siyasî û ne siyasî nasiyar dibe û bi vî awayî derwazeyê qanûnî bi rûyê xwe de veke û ji vê rêyê ve dengê mafxwaziya gelê Kurd û ew zulm û zordestiyên ku li ser Kurdan dimeşin, bigehîne guhê xelkê dunyayê.

Gelo partî û rêxistinên din ên Kurdistanî û Îranî di vê saziyê de endam in an na?

Tu partiyên Îranî endamên vê rêxistinê ninin, lê Partiya Demokrat ya Kurdistanê (PDK), Yekîtiya Nîştîmanî a Kurdistanê (YNK) û Partiya Kedkarên Kurdistanê (PKK) di Bangewaza Jenevê de endam in.

Kekê Mistefa Hicrî gellek spas bona bersivdana pirsên me.

Ez jî we spas dikim û ji we û xwendevanên heja ên Agirî re hêviya saxî û serkevîtinê dixwazim.

23'hemîn Dewreya Perwerdehiya Navincî A Kadr Bi Dawî Hat

Dîmenek ji mamosta û beşdarên dewreyê piştî bi dawîhatina rê û resmê

Êvriya roja yekşem, 30.12.2007'an, Komîsyona Lêkolîn û Perwerde ya PDK Îranê bi boneya dawî hatina 23'hemîn dewre(kurs)ya siyasî a navincî ya Kadr rê û resmeke heja û berfireh bi beşdariya Sekreterê Giştî yê partiyê, birêz Mistefa Hicrî endamên rêberî û Kadro, Pêşmerge û malbatên wan û beşdarên dewreya han li darxist.

Destpêka rê û resmê bi sirûda neteweyî a **Ey Reqîb** û piştê deqîqeyekê bêdengî ji bo rêz û hurmetgirtin ji canê paqîj yê Şehîdên rêya azadiya Kurd û Kurdistanê dest pê bû.

Piştê **Husên Nazdar**, endamê Komîteya Navendî û berpirsiyarê Komîsyona Lêkolîn û Perwerde ya PDK Îranê axavtinek kir û di axavtina xwe de bi hûrî û berfirehî bal kişandê ser armancên rêvebirina ve zandora perwerdehiyê û girîngî û pêwîstiya perwerde û elimandina Kadroyên partiyê bona xizmet bi armancên demokratîk û neteweyî yê gelê Kurd.

Dûre **Mehdî Bedrî** rêveberê 23'hemîn dewreya siyasî a navincî ya Kadr rapora perwerdehiya ve kursê pêşkêş kir û li ser naveroka waneyan û encamên dersan li ser elimandina beşdaran axivî. Wî di raporê de serbarê pîrozbahî jî beşdaran zandorê, spas û pêzanîna Komîsyona Lêkolîn û Perwerde ya PDK Îranê ji ked û mandîbûna mamostayên fêrkar ên dewreyê pêşkêş kir.

Piştê Peyama beşdarên 23'hemîn dewreya siyasî a navincî ya Kadr bi nûneriya beşdaran ji aliyê **Soran Mehmûdî** ve hate xwendin. Di peyama han de li ser fêrbûn û hînbûnê weke erkeke serke û girîngî ya xebat û tekoşîna Kadro û Pêşmergeyên azadîxwaz ên PDK Îranê tekez hatibû kirin.

Piştê ji aliyê Mehdî Bedrî ve kesên ku pileya 1 heta 3 bîdestve anî bûn, hatin nasandin û ji aliyê **Erfan Rehimûn**, endamê Ravêjkar yê Komîteya Navendî ya PDK Îranê ve xelat bi ser wan de hate parvekirin. Ev 3 kes ev in:

Pileya 1: **Omîd Mendumî**

Pileya 2: **Çinûr Qadirî**

Pileya 3: **Rîza Muradî**

Di navbera beşên rê û resma bidawîhatina 23'hemîn dewreya siyasî a navincî ya Kadr de çend parçe muzîk û stranên Kurdî hatin pêşkêşkirin. Dawiya rê û resma han bi govend û şahiya beşdarên civînê bû ku coşek germ dabû beşdaran.

Hêjayî gotinê ye ku 23'hemîn dewreya siyasî a navincî ya Kadr 2 mehan dom kir û tede zêdetir 20 mijar û waneyên cur bi cur ji aliyê mamostayên zandorê ve bo beşdaran hatin gotin.

Çarenivîsa Demokrasiyê Li Pakistanê Piştî Terorokirina Bênezîr Boto

Rapor/Azad Kurdî

Cihan di rojên dawîya sala 2007'an bi bûyereke terorîst hate hejandin. Roja pêncşem 27.12.2007'an Serok

Wezîra berê ya Pakistanê û Rêbera Partiya Gel a Pakistanê (PPP), Bênezîr Boto di êrîşeke terorîstî li bajarê Ravalpindî a wî welatî hate terorokirin. Botoya 45 salî di civîneke berfireh a partiya xwe û di nav xulyaqetêke zaf de bû armanca wê êrîşê û di encama bûyera han de gellek kes jî hatin kuştin û birîndarkirin. Piştî vegeyirana wê ji bo Pakistanê eva cara duyemîn bû ku Bênezîr Boto dibû armanca terorê. Lê carê nekarî jiyana xwe rizgar bike.

Bênezîr Boto di 21.06.1953'an de li malbateteke siyasetvan li bajarê Keraçiyê ji dayîk dibe. Ew keça Zulfeqar Elî Boto, siyasetvanê navdar yê Pakistanê ye ku sala 1979'an ji aliyê desthilata Ziya El Heq tê

îdamkirin. Boto di hevpeyvînekê de bi rojnamevanê Kurd Xelîl Sincaî re li civîna Enternasyonala Sosyalîst ku destpêka sala 2007'an, hate lidarxistin, li ser Kurdbûna xwe wiha dibêje: **"Pîreka dayîka min Kurd bû, yanî hinek xwîna kurdî di nava xwîna min de heye, her cara ez tiştêkî li ser Kurdan di rojnameyekê de dibînim, yan ku dixwînim, di cih de wê rojnameyê digirim û dixwazim kûr bixwînim, ji bo ku bizanibim ka çi bû ye"**. Di navbera salên 1977 heta 1984'an de Boto çendî caran ji aliyê dewleta wê demê a Pakistanê tê girtin. Cara dawî ku serbest tê berdan, bi neçarî diçe welatê Îngilîstanê.

Bênezîr Boto piştî arambûna rewşa Pakistanê di Çileyay Pêşîn a sala 1986'an

vedigere welat û pêşwaziyek germ û berfireh jê tê kirin. Li 1'ê Çileyay Pêşîn a sala 1988'an û di temenê 35 saliya xwe de weke Serok Wezîra herî ciwan a Pakistanê tê hilbijartin. Piştî ku sala 1990'an ji aliyê Xulam Eshaqخان li kar tê avêtin, dûre di sala 1993'an de dubare dibe Serok Wezîr.

Sala 1996'an ji aliyê Serok Komarê wê demê yê Pakistanê ji kar tê avêtin. Piştî derbeya leşkerî ya General Perwîz Muşeref di salal 1999'an, ew bo dema 8 salan neçar dimîne welatê xwe biterikîne û di Îngilîstan û Mîrîtiyên Yekgirtî ên Erebi xebata siyasî didomîne. Roja 18.10.2007'an û piştî hinek guhertinên siyasî li Pakistanê, piştî 8 salan xeribî û sirgûnê vedigere welatê xwe.

Boto weke yekemîn jinan siyasetvan a Pakistanî û yekemîn jin bû ku di welateke îslamî de karî bû berpirsiyariya bilind a dewletê wekî Serok Wezîriyê bidest bixe û rêveberiyê bike. Di Rojhilata Navîn de wê rûmeta yekemîn jina Serok Wezîr di karnamaya xwe ya siyasî de heye. Ew zêdetir weke kesayetiyeke demokrasîxwaz

û her wiha dijberê hişkî û tundajoyiya Îslamî li Pakistanê tê naskirin. Boto piştî deh salan dûrî ji Pakistanê, ku xwe ji bo vegeyirana dubare ji bo desthilatê amade dikir, rastî wê bûyerê hat û jiyana xwe ji dest da.

Bi mirina Boto cihanê û nemaze Rojhilata Navîn kesayetiyeke alîgirê demokrasiyê ji dest da û bi çûna wê valahiyek mezin di tevgera demokrasîxwaziyê ve devera cihanê de û nemaze di welatê Pakistanê de pêk tê.

Li pey kuştina Bênezîr Boto, rewşa Pakistanê bi giştî aloz û tevlihev bûye, alîgirên nerazî û dilgiran ên wê û Partiya Gel a Pakistanê rijiyane şeqam û rêyan û li gorî ew dîmen û wêneyên ku van çend rojane di Televîzyonan de belav dibin, ew bi dar û keviran, otombîl û avahî û cihên giştî didin ber êrîşa xwe û gellek cihan jî dişewitînin û bi vî awayî kerb û kîn û nerazibûna xwe didin xuyakirin. Ji ber vê

taybet bidestxistina bombeyên Etomî ye. Wek tê zanîn Pakistan yek ji wan welatên herêmê ye ku di warê hebûna hêza Navîkî (Nukler) xurt e, ev yek jî dikare ji bo tundajoyên wî welatî û Efxanistanê bibe armancek eslî ku ev yek gefê li aştî û ewlekariya dunyayê bi giştî dike. Bi taybet Talîbanan li Pakistanê nifûzek zaf heye û tirs û xetera bidestveanîna çekên Etomî ji aliyê wan gellek zêde ye. Dewleta Pakistanê Girûpa El Qaîdê berpirsiyariya kuştina Boto da zanîn. Lê rêveberên El Qaîdeyê vê yekê red dikin.

Nîqaşa tund derbarê terorokirina Boto di navbera berpirsiyarên Partiya Gel, partiya Boto û dewletê de rewş aloztir kiriye. Ew îdeyên dewletê li ser kuştina Bênezîr Boto nerast dizanin û dibêjin ku dewlet van îdeyan bona kêmrangkirina xemsarî û balnedan bi parastina Bênezîr Boto dihesibînin.

Xalek ku girîng û balkêş e, eva ye ku bi vê rewşa ku li pey terorokirina Boto li Pakistanê hatiye rojevê û ew welat şilqandiyê, gelo dê çi bihê serê pêşeroja siyasî a Pakistanê? Gelo rewşa heyî bi qazancê dewletê ye û

Bênezîr Boto weke yekemîn jinan siyasetvan a Pakistanî û yekemîn jin bû ku di welateke îslamî de karî bû berpirsiyariya bilind a dewletê wekî Serok Wezîriyê bidest bixe û rêveberiyê bike

bûyerê rewşa awarte li Pakistanê hatiye îlankirin. Vê bûyerê rewşa aştî û pêvajoya demokratîzekirina Pakistanê ku Boto û partiya wê jê re xebat dikir, rastî asteng û arîşeyên xurt û micid kir.

Pakistan yek ji wan welatan e ku herdem hêz û petansiyela şerê navxweyî têde heye, ne dûr e ku terorokirina Boto destpêkek be bona vî şerî. Qewimîna wê bûyerê her şîrove û analîzek derbarê pêşeroja siyasî a Pakistanê rastî gumanan kiriye û mirova bi hêsanî nikare bibêje ku çi li benda pêşeroja Pakistanê û jiyana xelkê wî welatî ye.

Xeterake herî mezin ku gefê li pêşeroja Pakistanê dike, bihêzûna hêzên radîkal û tundajo ên wî welatî û xetera bidestvegirtina desthilatê ji aliyê wan, bi

Perwîz Muşeref dubare dê bibe desthilatdar? Gelo alternatîveke din li hember Muşerefê alîgirî Amerîkayê bona berlêgirtin û xebt li dijî terorîzmê dê peyda bibe ku hem dewletek demokratîk li Pakistanê ava bike û hem hevhlê tevî Amerîka jî li dijî terorîzmê bimeşe? Pêşeroja demokrasiyê pêka rewşa niha dê çi jê bihê? Çarenivîsa Partiya Boto û partiyên din yê Opozîsyona dewleta Muşeref dê ber bi kuderê biçê? Hilbijartinên ku qirar bû di destpêka sala 2008'an da werin lidarxistin, çawa û di bin çî pîvan û mercan dê rêve biçin? ...

Rojeva siyasî a pêşeroja Pakistanê dê bersiva van pirsane û gellek yê din diyar bike....

Daxuyaniya Hevbeş A 12 Partiyên Kurd û Kurdistanî, Derheq Êrîş û Topbarankirina Başûrê Kurdistanê Ji Aliyê Dewleta Turkiyê Ve

Sibêdeya roja yekşem, 16.12.2007'an, balafirên şerker ên dewleta Turkiyê di êrîşekê de, hejmarek ji gundên başûrê Kurdistanê topbaran kirin.

Di encama êrîşa han de, hejmarek ji hevweletiyên sivîl ên Kurd ku di nava wan de jin û zarok jî dihatin dîtin, jiyana xwe ji dest dan.

Her wiha akinciyên

deverên han, ji tirsaya domandina êrîşan, bi neçarî berbi bajar û bajarokên derdorê koçber bûne.

Destdirêjiyên dewleta Turkiyê bo ser axa Herêma Kurdistanê bê tu belge û di rastiyê de, binpêkirina usûl û azînen navneteweyî tê hesabandin.

Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK) jî tenê hêcetek e û armanca sereke a dewleta Turkiyê tenê û tenê dijberîkirin tevî maf û azadiyên neteweya Kurd û vîna xelkê Başûrê Kurdistanê ye ku li gor yasaya bingehîn a dewleta federal ya Îraqê, xwediyê herêmek otonom in.

Her di vê derheqê de jî kiryarên han, xencî alozîkirina deverê, tu arîşe û û pirsîgîrîkê jî bo tu kesê çareser nake.

Eva ku di vê bûyerê de ji bo me û xelkê Başûrê Kurdistanê cihê keser û her wiha cihê pirsîyarê ye, izdana dewleta Amerîkayê ye ji bo operasyonê han. Çunku niha jî erkê parastina sinorên esmanî û erdî ên Îraqê, li stûyê hêzên hevalbendan e ku Amerîka serokatiya wan dike.

Lidarxistina Rê û Resmekê Bi Hinceta Şeva Yelda, Şeva Ji Dayîkbûna Dr. Qasimlo

Roja Înê, 21'ê Çileyayê Pêşîn, demjimêr 18:30'an, hêza Parêzgeriya PDK Îranê mîna deb û edetên 4 salên borî, îsal jî rê û resmek bi hinceta şeva Yelda, şeva ji dayîkbûna Dr. Qasimloyê zana, bi beşdariya hejmarek ji endamên rêberî yê PDK Îranê û sedan kes ji Kadro, Pêşmerge û malbatên wan lidarxist.

Rê û resm bi xwendina sirûda neteweyî ya "Ey Reqîb" û ragirtina deqîçeyek bêdengî ji bo canê paqij yê şehîdên rêya azadiya Kurdistanê dest pê kir. Piştî bixêrhatînkirina mêvan û beşdarên rê û resmê, ji aliyê rêveberên rê û resmê ve, nivîsarek wêjeyî ku beşek ji gotînen bedew yê Dr. Qasimlo bi xwe ve girtibû, ji aliyê **Mehmûd Fetahî** ve hate pêşkêşkirin. Piştî nivîsarek li ser dîroka şeva Yelda, ji aliyê **Xalib Hebîbî** ve hate xwendin.

Di beşek din a rê û resmê de, **Kawe Behramî**, endamê Komîteya Navendî û berpirsê Komîsiyona Siyasî- Nizamî a Partiya Demokrat, Berga sêyem a pirtûka "Tavgeyî Heqîqet" weke diyarî pêşkêşî şeva jidayîkbûna Dr. Qasimlo û gişt rêvîngên rêya wî kir. Helbestvanên jêr de hatî jî bi xwendina helbest û peşxanan beşdarî rê û resmê bûn.

Nadir Eleyarî, xatûna **Nahîd Huseynî**, **Sebest Şehabî**, **Fatih Salihî**, **Dr. Awat Sarêj**, **Arif Nadirî**, **Riza Emînî**, **Sarêj**

Mistefa, Hesen Mehmûdî, xatûna **Hebîbe Ebdulahî**, **Ferzad Wehabzade**, **Şaho İbrahîmî**, **Riza Fezyî**, **Beyan Mêhrfer**, **Jîla Barîke**, birêz **Rehman Dartas**, **Selah Remezanî** û **Efrasiyab Giramî**.

Di doma rê û resmê de çend stran ji aliyê hunermend **Fereydûn Ezimî** û hunermend **Farûq Sultanî** ve hate pêşkêşkirin.

Rê û resm di nava govend û dîlana beşdarên de dawî pê hat.

Em weke partiyên Kurd û Kurdistanî di vê daxuyaniya hevbeş de, êrîş û destdirêjiyên dewleta Turk bo ser axa Herêma Kurdistanê mehkûm dikin. Her wiha em hevxiyê xwe tevî malbatên şehîdan, birîndaran û kesên ku zirar gihîştîye wan, eyan dikin û daxwazê ji Konbseyaya Ewlekarî ya Saziya Neteweyên Hêvîgirtî, Yekîtiya Ewropayê û kom û civatên navneteweyî dikin ku li hember êrîşên dewletên Turkiyê û Îranê bo ser herêmek ku weke beşek ji Îraqê tê hesabandin, bêdeng nebin û bi eşkere pêşiyê jê bigirin.

Partiya Demokrat A Kurdistanê Îranê

Partiya Sosyalîs A Kurdistanê (PSK)

Partiya Yekîtiya Kurd Li

Sûriyê (Yekîti)

Rêxistina Xebata Kurdistanê Îranê

Rêxewtina Demokrat A Kurd Li

Sûriyê (Wefa)

Partiya Pêşverû Ya Demokrat A Kurd Li Sûriyê

Partiya Demokrat A Kurdistanê (PDK – Bakûr)

Partiya Yekîtiya Demokratîk A Kurd Li Sûriyê

Partiya Welatparêzên Kurdistanê (PWD)

Partiya Demokratîk A Kurd Li Sûriyê (El Partî)

Partiya Azadiya Kurd Li Sûriyê

Partiya Azadiya Kurdistanê

Daxwaza Çend Sazî û Rêxistinên Îtalyayî Ji Bo Azadkirina Ednan Hesenpûr û Hîwa Botîmar

Rêxistina Gihandina Agahiyan, Saziya Azadî û Ewlehiya Nûçegihan, Rêxistina Esla 21'an a Sendîkaya Neteweyî a Rojnamevanên Îtalyayê, Rêxistina Dest li Qabil Nedin û Kovara "Testimonianze", daxwaza azadiya bilez û bêşert û merc ya Ednan Hesenpûr û Hîwa Botîmar, rojnamevan û çalakên sivîl kirin.

Di vê bangewazê de hatiye: "Ednan Hesenpûr û Hîwa Botîmar, tenê nûçegihan in, xeyanet jî nekirine, li dijî ewlehiya welat jî nepeyivîne, lewra bi navê bexşîn û dilovaniya ku ji taybetmendiyên Xwedê ne û navê Komara Îslamî jî ji wan taybetmendiyên çavkanî girtiye, daxwazê ji Serok Komarê Îranê, Ehmedînejad dikin ew cezaya ku roja 16'ê Tîrmeha borî ji aliyê dadgeha Sine ve ji bo wan hatiye diyarîkirin, bide betalkirin.

Her wiha di nivîsekê de ku ji aliyê civata han ve wekî pêveka bangewaziyê hatiye belavkirin, hatiye 8 nûnerên parlemena Îtalyayê û dewletên Îtalya, Fransa û Serokatiya Yekîtiya Ewropayê ku zêdeyî ve kampanyê bûne, piştewaniya xwe ji azadkirina van du nivîskarên ragehandine.

Di dadgehîkirina Ednan Hesenpûr û Hîwa Botîmar de heta yasayên rejîma Îslamî bixwe jî nehatin liberçavîgirtin û kesên navhatî bê hebûna parêzvanan ji aliyê dadgehên rejîmê ve bi cezayê îdamê hatine mehkûmkirin.

PSK'ê Kongireya Xwe Ya 8'an Lidarxist

Di çend rojên borî de Partiya Sosyalîst a Kurdistanê(PSK) kongireya xwe ya 8'an bi merema pêdeçûn bi ser kar û bernamêyên partiyê de pêk anî û di çend rojên berdewam de serkeftiyane dawî bi karê xwe anî.

Li gorî zanyariyên berpirsekî vê partiyê, kongire di rewşek pir aram û demokratîk de birêve çûye û tede rewşa siyasî a Kurdistan, Turkiye, Rojhilata Navîn û çîhanê bi giştî ketibû ber nîqaş û nirxandina endamên kongirê.

Herweha di beşek din a karê xwe de, kongire li ser pirsgerêk û pirsên hundirîn yên partiyê sekinî û di vê derheqê de rêçare û biryarên hewce jêre destnîşan kirin.

Kongirê herweha endamên Komîteya Navendî hilbijart. Piştê jî endamên Komîteya Navendî di civîna xwe ya yekemîn de birêz Mesûd Tek bo cara duyemîn wekî Sekreterê partiyê hilbijart.

Piştî bidawîhatina kongirê, Partiya Sosyalîst a Kurdistanê di daxuyaniyekê de dawîbûna serkeftiyane ya kongireya xwe ya 8'mîn ragihand û PSK dîsan tekez li ser Federasiyone kir û ew dirûşm di zirûf û qonaxa îroyîn de bi baştirîn metod û mekanîzm ji bo çareserîya pîrsa kurd di Kurdistanê Turkiyê de da zanîn.

Herweha Kongirê di beşek din a karê xwe de li ser xebata rêxistinî û rewşa siyasî jî hin biryar girtin ku em dê li jêre de îşare bi çend heb ji wan bikin:

-Piştigiriya xebata azadiyê li beşên din yên Kurdistanê dike. Piştigiriya xebata gelê Kurdistanê ya li dijî dewleta dagirker ya Îranê dike û hevkarîya xwe bi Kurdên Îranê re radigihîne.

-Kongra piştigiriya hewla navnetewî ku ji bona pêşîlêgirtina projeya Etomî ya Îranê tê dayînê, dike û banga rejîma Îranê dike, ku ji bona demokratîzîkirina welat û çareserîkirina pîrsa Kurd gavan bavêje.

-Kongre, li Kurdistanê Sûriyê piştigiriya li xebata wan bona mafên netewî, çandî û sosyali dike û ji hikûmeta Sûriyê dixwaze, ku bona çareserîkirina pîrsa Kurd, gavan bavêje.

-Kongra, piştigiriya xwe li Hikûmeta Herêma Kurdistanê ku bona parastin û geşbûna deskevîyên netewî kar û xebatê dike, radigihîne..

-Kongra, gefa dewleta Îran û Tirkîyê li ser ezmûna Kurdistanê protesto dike û hevkarîya xwe ligel Kurdên Başûrê eşkere dike.

-Kongra, piştigiriya hewla çareserîkirina kêşeyê Kerkûkê bi gor xala 140'ê ya destûra Îraqê dike.

-Kongre daxwaz ji Tirkîyê dike, ku dev ji neyartîya Kurdistanê Başûrê berde û li ser parastina berjewendiyên herdu alî, ligel Hikûmeta Herêma Kurdistanê peywendiyê bigre.

-Kongra, li ber şehîdên Kurdistanê kurnoj dike. Hemû hevalên, ku di refa partiyê de canê xwe dane, bi taybetî Zana Budak, Eşref Kaygalak, Yahya Turan û Mahmut Yigîtel (Mamo), ku paş Kongra 7'an çûne dilovaniya xwe, yad dike.

-Xebata dîplomatîk li derveyî welat gellek girîng e. Ji bona xebata dîplomatîk a bihêz, bona çareserîkirina pîrsên aborî, siyasî û çandî ya Kurdên li xerîbiyê pêwîst e rêxistinên Kurdên derveyî welat destê xwe bidine hevdu û bi hevra xebatê bikin.

-Kongra, erkeke pîroz datîne li pêşîya Komîta Derveyî Welat ku bona bidestxistina armancên jorîn, yekîtiya rêxistinên demokratîk yên ku nêzikê partiyê ne, pêk bîne."

Şiroveya Peyvên Siyasî

Berhevkar: Omîd Esxeran

Otonomî(Autonomy)

Hizra otonomî weke rêçareyek ji bo pîrsa nebûnek giştî di dewletên ku ji netewe, ol û kulturên cur bi cur pêk hatine ji destpêka sedsala bîstan ve bûye sedema hatine rojeva gengeşeyek zaf a siyasî û yasayî.

Peyva Otonomiyê hemerî **Self – Government** yan **Autonomy** ye û di ensiklopîdiyaya Tirêkan (Enciclopedia Treccani) de jî hatiye ku otonomî peyvek "îxraqî" ye û ji du beşan pêk tê: **Auto** ku tê wateye xwe û yasayên taybet bi xwe, anku mirov bi xwe desthilatê bi ser xwe de dimeşîne.

Hin kes wiha dihizirin ku peyva **Autonomy** yan **Self – government** ku hember peyva otonomiyê ye, di demekê de tê rojevê ku bas ji pîrsên parvekirina desthilatê tê kirin. Her wiha wan deman ku desthilata kontrolkirina kar û barên navxweyî ji wan welat û girûpan re hatibe dayîn ku hêj negihîştine qonaxa serxwebûnê û nikarin kontrola kar û barên xwe ên derve bikin.

Bi awayeke tekûztir, otonomî **Self – government** bi wateya beşek ji hukmê xwe (**A Share of Self – government**) ye. Çend sedema hene ku Hizra otonomiyê di yasaya giştî û navneteweyî de tê bikaranîn. Yek ji wan sedeman eva ye ku neteweyek diyarîkirî ku xwediyê tev merc û pîvanên bidewletbûnê ye, lê hêj negihîştibe qonaxekê ku bi xwe bikare dewletek serbixwe ava bike, wê demê ye ku pîrsa otonomiyê tê rojevê. Eva ji ber vê çendê ye ku neteweya han xwediyê gişt merc û pîvanan ji bilî serbixweyî derveyî ye. Di qonaxa han de dewletek Kolonyalîst tê ser kar û bo heyamek diyarîkirî desthilatê bidevte digire.

Di encam de Otonomî veguhastin e ku li gor belgeyên navdewletî çî ji rêya Civata Neteweyan û çî jî Saziya Neteweyên Hevgirtî ve bi wajokirina hevhatin tevî hin welatên ku îdareya kar û barên herêmên bin dest bidevte ne tê holê.

Serbarê vana Otonomî wateyek din jî bi xwe digire. Şêwaza han awayek ji nenavendîbûna herêmî di çarçoveya yekîtiya yasayî û siyasî a dewletê de ye. Di mînaka han de otonomiyê tu pêwendiyek tevî yasaya giştî a navneteweyî nîne, belku sistemek yasayî a hundirîn e ku rewatiya xwe ji bingeşên yasaya navxweyî a wî welatî digire. Bi vî awayî dezgehên otonom hin kar û barên yasayî di çarçoveya yekîtiya siyasî û yasayî a dewleta navendî de diceribînin.

Derheq pênaseya otonomiyê pênaseyên cur bi cur hene ku em dikarin qala **Dînisov**(Denisov) hizirvanê Soviyeta berê bikin ku wiha otonomiyê pênase dike: "Rêçareyek jêhatî ji bo avakirina dewlet li ser bingeha xwesteka xelk dema ku wan karîna eyankirina daxwaza cudabûnê ninin".

Dr. Mihemed Hemewend jî wiha pênaseya otonomiyê dike: "Sistemek nenavendî û rêxistî li ser bingeha îfadekirin bi serxwebûnê di meşandina kar û barên herêmek taybet a neteweyî û regezi di bin çavdêriya dewleta navendî ye".

Di encam de em dikarin otonomiyê wiha pênase bikin: "Şêwazek pêşketî a nenavendîkirina îdarî ye ku tê de dewlet – di çarçoveya yekîtiya yasayî û siyasî de – îfadê bi hin desthilatên yasayî û birêveberî ên netewe yan girûpek olî, zimanî yan olî di bin çavdêriya xwe de dike".

Jêder: Fêdiraliyet û Derfeti Piyadekirdî Le Êraq da

Gola Urmiyê Di Bin Gefa Hişikbûnê De

Mecîd Cinîkanlû

Gola Urmiyê, mezintirîn avgira hertimî a Kurdistanê û Rojavayê Asyayê ye ku ketiye Rojhilatê

Kurdistanê û sînorê navbera Kurdistanê û bajarên Turkakincî diyarî dike. Gola Urmiyê ketiye rojavayê felata Îranê ku di navbera 35 derece û 5 deqîqe heya 38 derece û 16 deqîqe panayîya bakur û 45 derece û 10 deqîqe heya 36 derece bi dirêjahiya rojhilatê ye û dirêjahiya wê ji bakur ber bi başûr e. Dêrdora gola Urmiyê 35000 kîlometra çargoşe ye û rûbera wê jî 4868 kîlometr e. Dirêjiya wê 139/8 kîlometr û panatiya wê jî 30 heya 50 kîlometr e.

Bilindiya gola Urmiyê li gor Kendava Fars 1274 metr e û beyav(guncayîş) a vê qasî 12 milyar çargoşe hatiye zanîn. Kûrahiya navîn a gola Urmiyê 4 metr e ku li beşa bakur digihîje 5 yan 6 metran û beşên başûrê rojava jî digihîje 14 metran û hin caran jî di

dema barîna baranê de digihîje 16 heya 17 metran. Di heyama demsala barîna baran û befrê de û helîna befra çiyayên Kurdistanê, rûber û kûrahiya wê zêdetir dibe. Av û hewayê derdora gola Urmiyê di hin deveran de navîn û heya qasekê germ û Malîziyayî û di hinek deverên din bi taybetî herêmên çiyayî ên giravên wê de, Medîteraneyî û navber heya qasekê hişk e. Tîrbûna zêde a ava gola Urmiyê ji ber hebûna xwêyê zaf, rê ji ber cemidîna ava wê di demsala zivistanê de digire

ku taybetmendîya han bûye sebeb ku balindiyên avî di demsala zivistanê de ber bi vê deverê koç bikin. Gola Urmiyê xwediyê 102 kevir û giravan e ku piraniya wan vala ne û tenê girava Şahî ye ku jiyan tê de heye. Giravên girîng ên gola Urmiyê pêkhatî ne ji: Kebûdan, Koh Xer, Espîr, Arozdax, Nohgane, Kohgوسفند ku mezintirîna wan girava Goyondax yan Kohgوسفند e ku dirêjiya wê 9 kîlometr û panatiya wê jî heya 4 kîlometran e û tenê girava han e ku di heyama salê de xwediyê ava şirîn e. Gola Urmiyê di pirtûka "Avesta"yê de "Çîçest", pirtûka "Pehlewî" de "Çeçest" û her wiha li Şahnameya "Firdosî" de jî bi "Cêncest" hatiye bi nav kirin. Hemdulahê Mostofî li pirtûka "Nezhol Qolub" a xwe de, gola Urmiyê bi Çîçîst nav biriyê. Li serdemê hikûmeta Aşor û Mediyana de, ji gola Urmiyê re Rîma yan Behra Hilhatina Rojê hatiye gotin. Domrêgan jî ji wê golê re gola Urmiyê û li

gor Îstêrabon jî Apaota gotine. Her wiha di hin çavkaniyan de jî navê bajar û gola Urmiyê bi hev re hatine. Li gola Urmiyê ji ber tîrbûna zaf ya ava wê, masî û canlîberên din ên avî têde najîn û tenê curek Mêygo û Kêvjale ku dirêjiya wan 2 santîmetr û navê wan Ertemiyasalîna ye têde dijîn û her wiha di bin ava wê de jî curek colbek bi navê Siyanofî ku rengê wê reş e dijî. Balinde weke diyartirîn nîşaneyê jiyane di gola Urmiyê de tînen hesabandin. Firîna bikom a Filamîngo, Pîlikanan, Netce û Kakayî di gola Urmiyê de, weke yek ji bedewtirîn wênayên xwezaya Kurdistanê ye. Gola Urmiyê bi rûbera zaf, giravên cur bi cur, qiraxên kêmkûr û ji gişt vana jî girîngtir, ewlehî û aramiya wê, weke yek ji girîngtirîn cihên jiyana balindiyên koçber e û di xweşkiyê de di parzemîna Asyayê de bêmînak e. Ava gola Urmiyê paqij û safî ye û li demên pîr aviyê de bi taybet di dema hatina bayên herêmî de, bêhnkek nexweş û lîm (lece) jê çê dibe ku lîmê (lece)han di warê zanistî de dermanê nexweşiyên çermî

weke romantîsm û nexweşiyên taybet jinan tê hesabandin. Di salê de gellek nexweş ji seranserê Îran û Kurdistanê ve ji bo dermanê nexweşiya xwe tînen qiraxên gola Urmiyê. Li giravên gola Urmiyê bi taybet girava Qoyondaxiyê, Mişkên çiyayî, Beran, Gavê wehşî, Piling û canlîberên din dijîn.

Mixabin niha ji ber siyasatên çewt ên rejîma Komara Îslamî ya Îranê û mifawergirtinên xirab ên rejîma han ji çavkanî û çemên ku ava wan dirijine nava wê, ew gola bedew, xweşik, tîbî û dahatdar berbi hişikbûnê diçe û serbarê vê çendê ku heya niha çendîn caran ji aliyê karbidestên navendên parastina Jîngehê ve gefa hişikbûna gola Urmiyê ji rejîmê re hatiye ragehandin, lê mixabin siyasatên gemar û şaş ên rejîmê hêj berdewam in. Rejîma desthilatdar di Îranê de, bi sedema nebûna bernameyek tekûz a aborî û girîngînedan bi cihên torîstî weke gola Urmiyê û mifawergirtina çewt ji çavkaniyên han, bi

lêdana çendîn bendavan li ser çemên ku dirijiyê nava wê golê de, mixabin xetera hişikbûna wê gişandiyê çhekê ku **Ferux Mescêdî**, yek ji karbidestên Azerbaycana Rojhilat di civînekê de qala gefa hişikbûna gola Urmiyê bike. Navhatî her wiha dîde zanîn ku hişikbûna gola Urmiyê dê bûyere mirovî û zîndekarî lişûn de be. Her wiha li ser wê baweriyê ye ku heke li heyamê 20 salên pêşiyê de, rejîm wan siyasatên xwe bidomîne, gola Urmiyê dê bibe zonga şor. Navhatî her wiha îşare bi vê çendê dike ku di heyama çend salên borî de, 120 hezar hektar ji rûbera gola Urmiyê bûye zonga şor. Li gor nêrîna wî, eva di demekê de ye ku ji ber lêdana 14 bendav û 56 enbarên avê, heya sala 1400'an ya Rojî, gola Urmiyê dê hişk be û bibe zonga şor. Serbarê siyasatên veşartî ên rejîmê, li gor gotinên gellek ji xelkê deverên bajarê Urmiyê, rejîma Komara Îslamî ya Îranê, di yek ji giravên gola Urmiyê de, girtîxaneyek veşartî ji bo girtiyên siyasî heye.

Bêşik û guman heke rejîmek berpîrsiyar, demokratîk û girêdayiyê usûl û azînen navnteweyî di Îranê de li ser desthilatê ba û siyasteke usûlî derheq parastina jîngeha

gola Urmiyê û seyrangehên wê bidomanda, şik û guman tune ye ku gola Urmiyê dibû yek ji çavkaniyên girîng ji bo rakîşandina torîst û xizmetkirin bi xelkê Kurdistanê Îranê. Her wiha hebûna kirma Artîmiya ku hêlikên wê gellek bibuha û xwarinek baş e ji bo Meygoyan, dikare berhemek girîng a gola Urmiyê be. Di salên 1379 – 1380(2000 – 2001)'an de, sê şirketên Koln a Almanî, Dam Toşê a Amerîkayî û "Sêyd û Seyad" a Îranî di gola Urmiyê de mijûlî girtina

hêkên kirma Artîmiya bûn. Ev çende bibû sedem ku nêzikî 4000 kes ji xelkê deverê bibin xwediyê kar. Lê serbarê gişt taybetmendiyên han, mixabin ji ber siyasatên çewt ên rejîma Komara Îslamî ya Îranê, hişikbûna gola Urmiyê nêzikî rastiyê dibe.

"UNESCO" (Saziya Zanistî û Çandî a Neteweyên Hevgirtî), gola Urmiyê weke yek ji 59 çavkaniyên xwezayî ên cihanê hesabandiyê. Li gor danezanînen pisporan, heke gola Urmiyê hişk be û bibe zonga şor, serbarê guherîna ekosîstema xwezayî a herêmê, bêhnkêşan jî dê hemberî pîrsgirêkan be û xelkê derdorê tevî arîşeyên zaf berbirû bin. Di encam de girîng e ku em hemû bi hev re û hevdeng kom û civatên navneteweyî û parêzerên jîngehê ji xetera hişikbûna gola Urmiyê ji ber siyasatên çewt ên rejîmê, hişyar û haydar bikin.

Jinên Kurd Di Çepera Xebata Azadîxwazî û Berxwedaniyê de

Hemîd Muxtarî

Kurdistan bi hebûna çavkaniyên xwe yê binerd û girîngiya wê a jeopolîtîkî, her tim bala dagirkaran

ber bi aliyê xwe ve kişandiye. Ji ber vê yekê jî pir caran hatiye dagirkirin. Lewra netewa kurd herdem ji bo azadkirina Kurdistanê ji destê dagirkaran xebat û tekoşîn di warên cur bi cur de meşandiye. Her di vê pêxemê de bi dehan û bigire bi sedan rêber û pêşengên netewa Kurd weke **Şêx Seidê Piran, Seyîd Riza Dêrsim, Simkoyê Şikak, Qazî Mihemed, Dr. Qasimlo, Dr. Sadiq Şererfenî** û hezaran mirovên dilê û servan canê xwe ji bo azadiya netewa xwe gorî kirine.

Dagirkaran herdem hewl daye ku netewa kurd bê serok û rêber bihêlin û bi pêkanîna dubendî û dijminatîyê di nava Kurdan de şerê birakujîyê di nava wan de çê bike û hinek ji wan ber bi aliyê xwe ve bidin rakişandin. Yan mezinên Kurdan ji war û welatên xwe dûr bixin û wan ber bi welatên dinê koçber bikin, heta Kurdistan perçe perçe kirin da ku kurdan ji hev dûr bixin û hêza wan kêm bikin, da ku bi rehetî bikaribin serhildanên netewa kurd ji nav bibin. Kurdan herdem ji bo diyarîkirina mafê çarenivîsa xwe a neteweyî xebat kirine. Di rastî de netewa Kurdan yek ji wan netewan e ku herdem hatiye qirkirin û kuştinê. Lê kuştin, qirkirin, dûrxistin, zindanîkirin û... qet nebûye sedema bidawî hatina xebat û berxwedaniya Kurdan. Belku berevajî vê yekê, netewa Kurd herdem li dijî zilm û zordariya welatên dagirkar şer kiriyê.

Di pêvajoya dîroka azadîxwaziya Kurdan de xebat tenê ji aliyê mêrên Kurdan ve nehatiye kirin. Belku gellek keç û şêrejinên Kurdan jî hebûne ku beşdarî pirosiyên xebat û berxwedana neteweyî bûne û rolên berbiçav lîstine û dîroka xebata netewa Kurd herdem zindî ragirtine. Bi rastî ger di xebat û serhildanên Kurdan de jinên Kurdan jî bi her awayekê ku be, beşdar neban, renga îro rojê xebat û pîrsa netewa Kurd di cîhanê de negihîstiba vê astê.

Di serhildanên **Seyîd Reza Dêrsim** û **Agirî** û **Komara Kurdistanê** ve bigere heya îro rojê, bi sedan jinên dilê di xebatê de beşdarî kirine û di çepera xebata azadiya Kurdistnê de, mil bi milê mêran xwe li dijî zilm û zordariyê şer kirine.

Jinên weke **"Rabîe Xanim"**, hevjiya **Bîroyê Hesikê Têlî**, ku di destpêka şerê Agirî de çû cem hevserê xwe û di girê Sîna de bi wî re li hember leşkerên Îranê şer kir û bi mêr û zarokên xwe ve di nava şerê han de hate şehîdkirin.

Herwiha **"Asiya Xanim"** diya **Ferzinde Beg**. Wê pîrejîna birûmet bi kur, bûk û neviyên xwe di nava şoreşa Agirî de şer

Mîna Qazî

dikir û roja 17.09.1930'an bi destê leşkerên Îranê hate şehîdkirin.

Yan **"Mîna Xanim"** a hevjiya **Qazî Mihemed**, Pêşewayê Kurdistanê ku di avakirina Komara Kurdistanê de beşdar bû. **"Mîna Xanim"** weke şêrejinê Kurdan herwiha di damezirandina Yekîtiya Jinên Demokrat yê Kurdistana Îranê de xwediyê rolekê girîn bû.

Yan **"Zerewşan Xanim"** diya sê Şehîdên serbilind ên Kurd bi navên Ehmedxan Faroqî, Ebdulahxan Faroqî û Mihemedxan Faroqî li bajarê Seqizê, dema ku piştî têkçûna Komara Kurdistanê, digihîje bin sêdara xortên xwe, hinkî disekine û dibêje: **Kurên min, şîrê Diya we ji we helal be, gerdena we aza be, rûyê we sipî be, çawa ku we rûyê diya xwe sipî kir. Ez ji bo we tazî û şînê nagirim, xaliyê li ser xwe nakin, çimku we bi mêrxasî û serfirazî jiyan kir û bi mêratî çûne bin sêdara îdamê. Hûn li ser dizî, mêrkuji, xeyanet û xwefiroşiyê nehatne kuştin. We di pêxema azadiya welat û azadiya gelê xwe, li ser şeref û namûsê canê xwe kire gorî. Lewra hûn qet namirin, ji ber ku hûn şehîdên Kurdistanê ne û herdem di nava dilê netewa xwe de zindî ne.**

Piştî wê çendê ku termê wan sê şehîdên Kurdistanê li bajarê Seqizê, li ser sêdare anîne xwarê, Zerewşan Xanim nav çavê wan radimûse û hinek ji xwîna birîna sûtmetê xwe li rûmetê zarokên xwe dihusû. Mamostayekî olî ku li wir dibe jê re dipirse: Zerewşan Xanim tu çima wiha dikî? Zerewşan Xanim dibêje: **"Mamosta ez dizanim ku kurên min qet ji mirinê natirsin, ji ber ku min ew welidandine, wan şîrê min vexwariye û di hembêza min de mezin bûne. Lê tu bi xwe dizanî rengê mirovên bê can namîne û**

rûmetê wan sipî dibe, lewra ez rûmetê wan bi xwîna xwe sor dikim da ku neyar û nehezên netewa me nebêjin, kurên Zerewşan Xanimê, ji mirinê tisiyane".

Herwiha jina weke **Leyla Zana**, weke nûnera netewa xwe, bi kincên Kurdî û bi ala Kurdistanê diçe Parlemana Turkiyê û bi zimanê Kurdî daxwaza mafê netewa xwe dike. Lewra ji aliyê dewleta nejadperest a Turkiyê ve di roja 02.03.1994'an de, tê girtin û bi 15 sal cezayê girtîgehê tê mehkûmkirin ku piştî qetandina 10 sal ji zîndana xwe bi zext û givaşên bîr û raya giştî yê cîhanê tê azadkirin. Herçen ku **Leyla Zana** 10 salan di zîndana dewleta Turkiyê di bin îşkence, lêdan û bêhuremtîkirinê de dimîne, lê zindanîkirin û îşkencekirina Leyla Zana ji aliyê dewleta Turkiyê ve qet nekarî wê ji xebat û berxwedaniya netewa xwe dûr bixe û ew niha jî xebata xwe a gihîştin bi azadî û demokrasiyê li Turkiyê didomîne.

Ger em dîroka xebata mirovahiyê ji bo azadiyê mêze bikin, dibînin ku tu serhildanek bê beşdariya berçav a jinan nekariye serkevîtinê bi dest bixe. Ji ber ku jin nîviya civakê pêk tînin û bê mifawergirtin ji hêz û şiyana jinan ku yek ji nîşaneyên pêşkevîna civakê jî tê hesibandin, şoreş nikare ser bikeve. Lewra hewce ye ku partî û sazîyên siyasî yê Kurd di her 4 parçên Kurdistanê de bihayê bidin rol û beşdariya jinên Kurd di pêvajoya xebata siyasî, azadîxwazî, çalakîyên sîvil û... di civakê de.

Em dikarin bibêjin eva gavek nûjen e ku asoya azadiya Kurdistanê nêzîktir dike.

Bangewaz û Eyankirina Nîgeraniyê Ji Aliyê

Rojnamevanên Kurdistana Îranê

► Civata Rojnamevanên Kurdistana Îranê, girtin û îşkencekirina rojnamevan, xwendekar û çalakên bizava jinan, bi tundî mehkûm dîke û derheq rewşa nediyar a Husên Ehmedî, rojnamevan û sernivîskarê Heftînameya Farsî – Kurdî a "Dîdgah"ê nîgeraniya xwe eyan dike.

Bi windabûna Husên Ehmedî, hemû Kadroyên Heftînsmeya "Dîdgah"ê niha yan di girtîgehê de yan di bin çavdêriyê de ne û yan weke sernivîskarê vê heftînameyê di rewşeke nexuya de ne.

Bi taybetî kesên weke Îclal Qewamî, Aso Salîh, Omîd Ehmedzade û Husên Ehmedî.

Civata Rojnamevanên Kurdistana Îranê daxwazê ji hemû sazî, rêxistin û navendên navxweyî û derve yê Parêzerên Mafê Mirovan û Saziya Nûçegihanên Bîsinor dike ku ji bo rohnkirina rewşa nediyar a Husên Ehmedî û Omîd Ehmedzade, rejîma Komara Îslamî a Îranê û berpîrsên vê rejîmê bixin bin zext û givaşan daku ew du rojnamevanên navhatî jî tûşî çarenivîsa rojnamevanên din û parêzvanên demokrasiyê nebin.

Daxuyaniya Rêxistina Parastina Mafê Mirovan Li Ehwezê Derheq Bûyera Dilêş û Dijmîrovî!

Sê mehan berî niha, hejmarek ji xelkê sivîl yên Ereba li bajarê Hemîdiyê, di 30 kîlometriya

Bakûrê Ehwezê, piştî xwendina nimêja Cejna Remezanê, li dijî berfirehtirîna û bêdengkirina xelkê Ereba yên Ehwezê, meşek aşîxwazane li darxistin. Hêzên rejîma Komara Îslamî a Îranê, li devera Ehwezê, êrîş kirin ser xwenîşanderan û hejmarek ji wan birîndar û sedan kes ji xelkê akinciyê bajarê Hemîdiyê û Ehwezê binçav kirin.

Di halekê de ku malbatên kesên girtî heya niha çendî caran ji bo zanîna rewşa zarokên xwe seredana navendên ewlekarî û wezaretê Sîxorî a rejîmê kirin, lê tu nûçeyek derheq zarokên xwe bidest nexistine – nişkêve di çend rojên borî de hikûmetê hejmarek ji wan malbatan agehdar dike û ji wan re dibêje ku meytên endamên malbata wan di nêzik çemê Karûnê û yan Şeqaman de hatine dîtin. Navê hejmarek ji wan kesan bi vî awayî ne:

1. Xîban Obeydawî, 31 salî, kurê Casim

ku heftiya borî 12'ê Çiley a Pêşîn di çemê Karûnê de hate girtin.

2. Elî Çildawî, 23 salî, kurê Şawî, cenazê wî di yek ji şeqamên bajarê Ehwezê de hatiye dîtin.

3. Tariq Mûsewî, 30 salî, xelkê Hemîdiyê ye û meytê wî jî roja 12'ê Çiley a Pêşîn, di nava çemê Karûnê de hatiye girtin.

4. Elî Obeydawî, 37 salî, kurê Xanim (endamê berê yê Şewra bajarê Hemîdiyê) ku roja 20.12.2007'an di nava çemê Karûnê de hate peydakirin.

5. Yûsif Lutfpûr, 24 salî, kurê Mecîd, akinciyê bajarê Hemîdiyê ye. Malbata navhatî dibêjin ku cenazê wî ji aliyê rejîmê ve hatiye jinavbirin.

6. Ehmed Saedî, 23 salî, kurê Kerîm, cenazê navhatî jî bi sedema zêdebûna

birînan li ser laşê wî, ji aliyê rejîma desthilatdar hatiye ji nav birine.

7. Welîd Nîsî, 50 salî, yek ji karmendên Navenda Çandî a Îşraqê ye ku 4 mehan berî niha hatiye girtin. Malbata navhatî heya niha nekarîne tu zaniyeriyekê derheq rewşa navhatî bidest bixin. Nîsî 4 mehan berî niha tevî 50 kesan, bi sedema karkirin di Navenda Çapemenî a Îşraqê de hate girtin.

8. Salih Amirî (Ehmed Cezagirî) 46 salî, Sekreterê berê yê Eniya Rizgarîxwaz bû. Lê pitir ji 30 salan dibe ku çalakîyên siyasî nake. Li gor gotinên malbata wî, navhatî niha di bin îşkenceyên hêzên rejîmê de di rewşeke pirr xirab de ye.

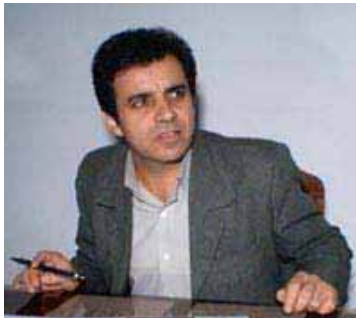
Ji girtiyên Cejna Remezanê di Ehwezê de heya niha tenê Adil Çildawî, hatiye azadkirin.

Em daxwazê ji gişt sazîyên parastina mafê mirovan û sazîyên azadîxwaz dikin ku li hember zulm û zordariya rejîmê derheq xelkê Ehwezê û gişt xelkê Îranê bêdeng nebin û bi pêkanîna zext û givaşanê bo ser rejîmê îznê nedin rejîma Îslamî xelkê Îranê qir bike û pêşî ji bûyerên dilêş û dijîmîrovî yên ji aliyê rejîma desthilatdar bigirin.

Rêxistina Mafê Mirovan li Ehwezê

Nameya Kebûdvend Ji Bo Wijdanên Giştî, Xelkê Îranê û Kurdistanê

Mihemedsidîq Kebûdvend, Serokê Rêxistina Parastina

Mafê Mirovan li Kurdistanê, di nameyekê de ku ji girtîgeha Êvînê re ji bo wijdanên giştî, xelkê Kurdistan û Îranê şandîye, serbarê îşarekirin bi damezrandina rêxistina han, li gor benda 1'ê a madeya 2'an

ya Carnameya Gerdûnî ya Mafê Mirovan û yasayîbûna çalakîyên ve sazîyê li gor madeyên 19 û 28'an a carnameya han, nivîsandiye: "Tu yek ji çalakîyên "RMMK"ê tawan ninin û çalakîyên han weke gavavêtin li dijî ewlehiya neteweyî û hevkarî û hevdengbûn tevî neyarên rejîmê nahê hesabandin".

Li gor beşek din a nameya han, Rêxistina Parastina Mafê Mirovan, di sê salên borî de li Kurdistanê, di rewşên herî xirab yên ewlekarî, lêdan, îşkence, tirs û di bin sîbera ferq û cudahiyan ragehandinê en desthiltadarên rejîma Komara Îslamî a Îranê de, bi hebûna hewcehiyan herî kêr ji bo berevanîkirin ji mafê mirovan xebat kiriye.

Mihemedsidîq Kebûdvend, di dawiya nameya xwe de aniyê: "6 meh dibe ku ez li gor biryareke bîzor û nedadwerane di benda takekesî de, di bin îşkence, lêdan, zext, givaş û bêhurmetîkirinên hêzên rejîmê de derbaz dikim û di vê heyamê de, ji hemû mafên takekesî, sivîl û mirovî bêpar im. Wiha xuya dibe ku eva buhayekî destpêkî dibe ku ez didim".

Hêjayî gotinê ye ku Mihemedsidîq Kebûdvend Serokê Rêxistina Parastina Mafê Mirovan li Kurdistanê, 6 mehna dibe ku ji aliyê hêzên ewlekarî yên Komara Îslamî a Îranê hatiye girtin û di girtîxaneyê de rewşek pirr aloz û xirab heye.

Derheq Terorkirina Bînezîr Boto Yekîtiya Jinên Demokrat Ên Kurdistanana Îranê Peyamek Sersaxiyê Da

Roja pîncşem, 27.12.2007'an, nûçeya terorkirina

xatûna Bînezîr Boto, Sekretera Partiya Gel a Pakistanê, cîhan hejand.

Xatûna Bînezîr Boto, Serok Wezîra berê a Pakistanê û keça Zolfeqar Elî Boto, yek ji kesayetiyan azadîxwaz û mezin li Pakistanê bû.

Xatûna Boto jinek azadîxwaz û piştevanê mafê mirovan û alîgirê demokrasîyê bû ku pîraniya jiyana xwe di vê rêbazê de derbaz kiribû.

Terora xatûna Boto, derbeyek mezin bû li ser bizava azadîxwazî a gelê Pakistanê û bêşik nebûna wê dê li ser pêvajoya demokratîzekirina civaka Pakistanê bandora nerênî hebe.

Yekîtiya Jinên Demokrat ên Kurdistanana Îranê, terora xatûna Boto, sembola dxemokrasî û azadîxwazîyê gelê Pakistanê û Sekretera Partiya Gel a wî welatî, ji aliyê girûpa terorîstî a "Taliban"ê mehkûm dike û ji aliyê ve sazîyê ve serxweşiyê ji malbata navhatî, Partiya Gel a Pakistanê (PPP) û hemû xebatkarên rêya azadî û mafê mirovan dike û hêvî dike ku hêvî û xweziyên xatûna Bînezîr Boto, derheq Pakistanê azad û demokrat di pêşerojekî nedûr de bê nêçîrî bi cî kirin.

**Yekîtiya Jinên Demokrat ên Kurdistanana Îranê
28.12.2007**

PERGALA PERWERDEHIYÊ

ADAR JIYAN

adarjiyan@mynet.com

Iro li ser rûyê dinê pirsgirêk an jî arîşeya herî mezin pergala perwerdehiyê ye. Ango pergala perwerdehiyê ya ku ne ji bo mirov tê bikaranîn. Ev pergal, mirovan li gorî hizra serdestan û ji bo perjewendiyên wan dide bikaranîn.

Mirovên ku li gora azîneyên hêvotina zanistî têne perwerdekirin tu car hewceyî lasakerî û serşûriyên nabin. Di perwerdehiya zanistî de lasakerî nîn e. Û hewce nîn e ku tu kes xwe bişibîne kesekî/e din. Lewre her mirov dikare bi rengê xwe, bi dengê xwe, bi behre û berhemdariya xwe, bi xislet û taybetiyên xwe derkeve qada jiyânê û hest û ramana xwe derbibîre. Ango kesên ku li gora pergala hovotîneke zanistî pêne perwerdekirin tenê dişibîne xwe. A rast, kesayetiya takekes û xisletên mirov ên resen û xweser jî her gav bi vî awayî pêk tên û pêşve diçin.

Pergala perwerdehiya zanistî, naşibe pergala perwerdehiya dûgelên paşverû û civakên paşmayî. Îro li gelek deverên dinê perwerdehiya hin welatan gelekî dûrî rêbaz û azîneyên zansitê ye. Perwerdehiya dûgelên kevneperest, ji bo ku tevê hemwelatîyên xwe wekî yektîp bigihîne û wan bişibîne hev û din, hemûyan di hundirê şablonekê de didewisîne. Pêşî wan bêvîn û bêgîyan dihêle. Û wan di nava diranê pergala çewşîner de diesirîne. Belê perwerdehiya zanistî bervajî wê netewe, nîjad, ol, zîman, çand, rewşa aborî û her wekî din dab û nêrtîyên mirovan li ber çavan digire. Mirovan li gora van peytandinan perwerde dike û digihîne.

Di şêwaza perwerdehiya zanistî de çewşandin, qedexekirin û pest û kotek qet nîn e. Heta di perwerdehiya zanistî de perwerdekarên çapker û qedexeker tu car nayên wezîfedarkirin. Ji bo kesên ku bikaribin perwerdehiyeke zanistî pêk bînin, carekê divê ku ew bi xwe di pergala perwerdehiyeke zanistî re derbas bûbin. Ji bo wê jî hewceyî bi birdozeke têkûz, berpêbûyîneke mirovî û feraseteke gerdûnî heye.

Her çend ku perwerdehî gellek têgîn û kirûyên berfireh di xwe de dihewîne jî dîsa divê ku em hinekî li ser pirsgirêkên perwerdehiyê rawestin û çend arîşeyên wê bînin zimên. Berî wê jî divê em perwerdehiya paşverû û perwerdehiya zanistî rûberî hev û din bikin. Her çend ku navê perwerdehiyê bi ser ketibe jî, a rast li welatên paşverû yên ku ji aliyê pergala

nişadperest ve têne birêvenbirin, hewrik û firtika perwerdehiya zanistî jî nîn e. Îcar mirov nema dizane ji ku dest pê bike û kîjan çewtî û xeletiyên perwerdehiya van welatan hilde dest. Ji ber ku li van welatan pergal; nemaze jî pergala perwerdehiyê ji serî heta binî bi çewtî, xeletî û sepanên neyînî hatiye rapêçandin, mirov nikare aliyê baş û xerab ji hev û din veqetîne. Heta mirov ji bo peytandina pirsgirêkên perwerdehiyê pir ditengive jî. Derbarê vê yekê de biwêjeke tirkî heye : "Ji hêştirê (deveyê) pirsîne 'gelo çima stûyê te wisa xwêl e ?' Hêştirê bersiv daye, gotiye 'Ma gelo ku derê min rast e ku stûyê min ne xwêl be ?'" Rewşa pergala perwerdehiya dûgelên paşmayî û çewşîner jî dişibe rewşa deveyê. Tu li kîjan hêlê dinihêrî çewtî, xeletî, neqencî û neyînî jê dibare. Li van welatan, texrîbat û rûxanên ku di jiyana takekes û civakê de pêk hatine ku nayê gotin. Wisa bûye ku ev texrîbat zû bi zû nayên cebirandin jî. Belê dîsa jî divê ku ev pirsgirêk û arîşeyên perwerdehiyê bi lezgîni û veguherandîneke tevayî bêne safîkirin. Hekena, ne pêkan e ku tu pirsgirêkên perwerdehiyê an jî civakê çareser bibin û gel û civakên dinê bi aramî û bextewariyê nasdar bibe.

Ligel her tiştî dîsa jî divê em hin pirsgirêkên perwerdehiyê him yên dinê û him jî yên welatê xwe yên berbiçav hildin dest û li ji bo çareseriyê wan tê bikoşin. Li welatên dinê pirsgirêkên perwerdehiyê çî ne? Carekê li ser vê erdnîgariyê (bi çavê dûgel û zordarên dinê) tu kes wekî mirov nayê hesabandin. Li şûna berjewendiyên takekes û civakê, berjewendiyên çîna serdest û çend karsazên maldar têne raçavkirin. Her tişt ji bo wan e. Her kes di suxrevaniya wan de ye. Bi çavê hemwelatîyan li tu kesî nayê nêrtin. Bervajî wê, mirov di her warî de wekî benî (kole) û qerwaşeyan (cêriyan) têne dîtin û xebitandin. Îro hemû sazî û sazgehên perwerdehî û hîndekariyê, ne bi armanca ku mirov zana û şareza bibin; bi mebesta ku bêtir bibin qulixdar û suxrevanê dewletê û pergala ku ji bo berjewendiyên çend kesên bijarte hatiye damezrandin.

Wekî ku me li jorê jî anî zimên, sazgeh, sazî û hemû amrazên perwerdehiyê ji bo berjewendiyên çend kesan dixebitin. Pergala perwerdehiya dinê(nemaze ya pergala serwer û desthilatdar) ya îroyîn, ji heft salîyan bigir heta heftê salîyan, dil û mejiyê mirovan dîl digire û wan bi kesayetiyeke sosret û bêrûmet radipêçe.

Kaniya Helbestan

Ez Dayîk Im

Evîn Çiçek

Ez dayîk im
 Kê got bar sivik im?
 Bin giraniya dêbûnê
 Bin giraniya jinbunê
 Bin giraniya rewşenbîriyê
 Bin giraniya welatparêziyê
 Bin giraniya ramanên kevneperest
 Bi hemû hêrs û kamên xwe gav
 davê
 Dagirker û dijminan re
 Ez qefilîm, teslîm, teslîm
 Qet nabê
 Seba xwe û zarokên xwe wekhevîyê
 dixwazim
 Helbestên xêrxwaziyê dibê
 dinivîsim
 Hêla ronahiyê ve dibezim
 Ew zarok in
 Xwedî heq in
 Yek destê min
 Yê din pêşa min dikşîne
 Hûr in
 Barê li stûyê min nabînin
 Heskirina min parve nakin
 Pevdiçin, şer dikin
 Carnan yê gir yê piçûk wek
 Şirîk, dijmin dibîne
 Xwe bê kes dihesibîne
 Di bin hestên tenebûnê de dimîne
 Dê nikane bibe du çelet
 Paşiya piştên giran
 Mejiyê min ber li sarê ket
 Sal bi pevçûnê, bezîne derbas bûn
 Kezî qefilî
 Derdên bê derman hêdî, hêdî
 bedena min de avabûn
 Pirsgirêk û barên giran
 Pir zû amade dikin
 Bedena belavbûyî û wêran

ŞAREZAYÊ QELEMÊ, MÎRÊ KELAMAN

Letîf Epozdemir

Ez dema ku biçûk bûm, ji min wer e xelkên ku di bajaran de Turk û yên di gundan de jî, Kurd in. Ev xewn û zanebûna min, hetanî emrê min ê 14-15 salan jî her wiha ma.

Bê guman Zarokatiya gelek ji me, bi xeşîmî u nezani derbas bûye. Lewra ew dem, dema zaniyarî û têngihîştinê nebû. Mebesta min, salên 60'an e. Bê şik ji wan salan û wêdatir, jiyana yekser zehmettir bûye. Ez wisan texmîn dikim.

Gund.... Ew gundê şahidê zarokiya min, ew gundê şîrîn û delal ku ez her niha jî bêriya wê dikim. Çay dermanê nexweş û nesazan, Şêx Zîmrê, ebe û pîrika me hemûyan. Ne doktor û ne xestexane, ne îlac û ne jî derman. Lê bi bar û piştîyan, kul u derdên dinyayê li ser pol û milan. Xem û keser mîna bûn heval li gel jiyane.

Xalê Cemil ku wexta rastî qolçî û cendirmeyan dihat, ji tîrsa qotiya xwe ya titûnê vala dikire erdê ku xwe ji destê wan, xilas bike.

"Bizim koyde, nizam var întizam Qereqol var îkî dukan."

Ne tenê **Xalê Cemil**, lê piraniya gundiyan, hebûna qereqol û dikanan, wek nişana şarezahî û şaristaniyê dizanîn. Yanî ji wan wer e ciyê ku qereqol li wê be, medeniyet jî li wê heye. Dukan jî, wargehek şaristanî bû li gora gundiyan. Lewra, van her du tiştan nizam û întizamê jî, dianîn. Ew ciyê ku nizam û întizam jî li wê hebû, ne qabile ku bêdadî û niheqî û şaşî li wê çê bin. Wiha bû raya gundiyan.

Lê dema ku qolçî û cendirme yan jî tehsildar û memûrên dewletê, pêşna wan nedihat, **Xalê Cemil** xwe davêst ser banê xwe yê ber mizgeftê û qotiya xwe a titûnê jî ciyê xew kirinê, der dixist û cigareyek pê dixist. Jêre digot:

"Wextê seher / Titûna zer/ Qelûn li ber / Agir li ser / Her nefesek / Pênsed keser."

Xalê Cemil, qelem nas nekir di jîyana xwe de, lê ew, Mîrê kelaman bû. Roh û hesta wî, wekî şair û hozanvana bû. Eger nasîyar û şarezayê qelemê jî bûya, xwedê dizane ka wê, çî alimek jê derketa. Bi hostayî kelîmeyan radikir govendê û mebesta xwe bi wan kelîmeyên reqqas dida der. Pêken û henekçiyê her gundekê hene. Yê gundê me jî, **Xalê Cemil** bû.

Belê.. Şarezabûna qelemê û hostayên ziman.

Ziman ku niştiman û wargehê dil e, ziman ku mala ramanê ye, ziman ku hevvelatiyê bîr û baweriyên, hevriyê eşq û evîniyan e. Mirov xewnên here baş bi ziman, raman û xeyalên xwe dibîne. Eşq û evîniyên bijare, ew in ku bi zimanê dayîkan hatine himatê. Pêş hemû tiştî, bi zimanê mirov tişt tene bîra mirov. Paşî ew kelîme û axaftinên me pêra di serê me de, tene wergerandin û axaftina bi zimanê biyanî

, wisan tê pêş.

Şarezabûna qelemê di gel zimanê mirov tamed şîrîn û delal, li xwe dipêçe. Her çend jîr û zana jî bî, dema ku te zimanê xwe ji bîr kir, bizane ku tu nîv mirovî. Lewre ye ku dibêjin **her îsanek îsanek**. Yanî piştî zimanê xwe, mirov çiqas zimana bizanibe û bi kar bîne, ewqas baş e. Dema ku mirov xwe bi bedewiya qelemê bide naskirin û ji qelemê hez bike, wî wextî qonaxek nû dest pê dike di jiyana mirov de.

Di jiyana miletan de gellek caran şûr û qelem ji hev cuda ketine. Xasima jiyana kurdan, bi van xalan, bi van deman pir û teji ye. Dema ku qelem nebû, şûr dikeve şûna wî, lê ku qelem gawek pêştir be ji şûr û mertalan, jiyana Milet hêsatir û azatir e. Wê demê jana gel jî kêmtir e.

Qelem, erê qelem, yanî bi devoka nûjen: Pênûs. Gelo di destê kê de be, şareza ew e, tu bêjî Na? Nexêr na. Kes hene ku ji qelema wan derman dibare. Kes heye ku ji qelema wan, jehir dibare. Qelema baş, pergalek e di rêya azadbûyînê de. Ew dil û êsîrê me jî û her wiha şagirtê destan e. Qelema şaş, şêr û evdalek e li ser rêya serfiraziyê..

Mejî, fermanderê kiryanan, hukimdarê bedena mirov, serdarê jiyane.

Dema ku fikir û helwesta mirov xirap be û çavê mirov li xirapkarîyek be, pêre mejî fermanê dide ku mirov xirabiye bike, zirarê bide dor û tirafê xwe. Eger tiştê di dilê mirov de negere û mejiyê mirov qerarê encama wî tiştî nede, tu qewmînek nayê holê. Fermanderê hemû kiryanan, yên baş û yên nebaş, bê guman mejiyê mirov e.

Şarezabûn, ew taca zêrîn a bê emsal..

Mezintirîn çekê dunyayê ye zanabûn "

aqil, tacek zêrîn e, lê , li serê her kesek nîne". (gotina pêşyan). Şarezayî yanî aqilmendî, zanayî û bîrewerî. Eger mirov şareza nebe, ne qabil e ku mirov bûyer û pirsîyaran şirove bike. Kesên aqilmend, şewirmendê civatê ne, pêşengên jiyane ne.

Zanabûn , yanî şarezayî kilîda astengan e. Kêşeyên mezin, bi aqilê giran çareser dibin. Lewra dibêjin: **" aqilê sivik, barê giran"**. Ew kevirên ku şêr û dîn, davêjine binê birê, bi aqil derînin ji birê. Nezanî û cehalet malbata hemû eş û zehmetan e. Nezanî, sebebê bindestî û rebeniyê ye. Zanî û ku rêya jiyane xweş û mirov dilşad dike.

Kelam, yan peyvik, gotin, bêje, we her kîjan bivê, çek u silaha destê kesên şareza ne. Çekên di daw û delingê mirovên zana de, kelam in. Gotinek ku bi pîvan u mîzan, wergere û here ciyê xwe bigre, hinek caran hêjayê sed berik u gulleyan. Kelameke ciyê xwe girtî, dewletan hildîweşîne. Mirovên şareza bi kelamên xwe ên bijartî, raqîbên xwe binketî dixin. Ew bi soz û kelaman, li wan didin, wan şerpeze dikin. Kesên nezan ku di turê wan de kelîmeyên bargirtî tune, reben û qelsin li hemberî gengeşe û gengeşeyên jiyane.

Lewraye ku dibêjin: **" birîna xencerê tê**

girtin, lê ya xeberê nayê girtin. " Mirovên şareza, bi peyvik û kelaman, hinek caran fermana nevanên xwe radikin. Kelamên ku ji aliyê kesên şareza ve tene xerc kirin weke top û tifengan e. **" Ne esil tuncik û terêz e, esil erkan û rêz e"**.

Kesên ku şareza ne, serwet û samana wan, kelîme û aqil e. Kelîme, çek û hacetên axaftinê ne. Kesên ku lefezaniyê û berbezeytiyê dikin, kesên geveze û bi guftogo, bê guman ew jî, xwediyê xezîneya kelîman e. Lê gotinên wan ku ji wan kelîmeyan peyda bûne, pûç û belaş in. Kelam û kelîmeyên mirovê şareza jî, hevrişim û qumaş in. **"ne bi rengê titûnê û ne jî, bi qerefetê mirovan, nexape"**.

Mîrê kelaman ew kes in ku di gotar û qiseyên xwe de bi camêrî, kelîmeyên xwe rêz dikin û di nivîsarên xwe de, kelamên wan, hertim sererastkirî ne. Hest, ji kaniya dilan, kelîme jî xezîneya mejiyên der dibin. Mirovê şareza guh didin dilê xwe û paşî, xerc dikin kelamê xwe. Beredahî û ne li cî, kelamên xwe navêje kesê şareza. Her kelîmeyek wî minayê singek yan jî dîwarek e. Kesê lefezan û geveze, ne wisan mînanî kesên şareza, bi hizir û sebat e. Ew bê hisab e, her çî were ser zimanê wî, dibêje. Şareza di axaftina xwe de, bi kelamên xwe, xaniya çê dike û bi gotinên xwe qesra, ava dike. Şareza pêşrevê aşîti û hezê ye. Dilê wî teng nîne, kulzîk û bi xerez nîne. Şareza diltenik e. Bi wijdan û merhemet e. Tu carî ji kesê zana û bîrewer xirapî peyda nabe. Lewra ew bê zirar e.

Helbete şarezayê qelemê, mîrê kelaman e. Kesê şareza, qelema xwe li gel kelamên jîr û lewend dike heval. **"Hûr dibêje, lê kûr dibêje"**. Şûrê kesê şareza qelem e. Tifenga wî qelem, berikên wî kelam in. Ew mînanî serdarek yan jî Mîrek, kelam û kelîmeyên xwe îdare dike û wan diparêze. Mîrê kelaman, xaniyê xwe li ser kelîmeyan ava dikin. Şarezayê qelemê jî, jiyane bi qelema xwe îdare dikin. Lê her şarezayek, nikare mîrayetiye bike. Her mîrekê re, jê re, şarezayî hewce ye. Mîrîti, ne karê nezana ye. Kesên ku ji zayîne ve, şareza tene dunyayê, ji wan re dibêjin: **Mîrza**. Ev kelîme, remza siyanet û berketin û rêz girtinê ye. **Mîrza**. Ew peyva bedew ew kelîmeya bijarte..

Şarezayê qelemê, hizir dike, ramiyar e, difikire û paşî fikarên xwe, dîtin û ramanên xwe, bi hostayî radixe ser mezerê. Lê jê re kelimên xurt û bedew lazim in. Sedem ku ew bi lef û gefan naxweze serê tu kesî biêşîne. Dixwaze ku bi kurtî mebesta xwe bîne ziman û zêde kelimên xwe, bêhûde xerc neke. Sermiyane xwe ku ew jî, kelîme û kelam in, badilhewa navêje. Şarezayê qelemê, meram û mebesta xwe, bi usûlek **"hindik, rindik"** tîne ziman. Ew baş dizane ku **gotina dawiyê, xurtê kelimê ye.**

"Hûr û kûr û dûr." Ev e, xasiyete şarezayê qelemê.

Kesên kalamfiroş, nehiz û nevîn in. Mirovê şareza, kalamfiroş nîne. Ew zêde na peyive, lê kelam û qalên pûç û vala jî nake. Galegal û nalenal, ne karê kesên zana ye. Zirt û fort, li ba şareza peyda nabin. Ew xwe dernaxe mezac û bazaran, bi aqilê xwe fir nade. Nefis biçûk û xweşbîn e şareza, zar şîrînî û rûkenî tu carî ji rû û devê mirovê şareza kêrn nabe. Ew dizane ku qelama xwe li ser çi bûyêre bilîzîne. Qelem kevana wî, kelam jî tîrê wî ne.

Şarezayê qelemê, di bin barek giran daye. Lewra, karê wî, nivîsandin e. Ew her tim bi qelama xwe mebesta xwe dike bergêk dîrokî. Gotin difre, lê nivîsandin dimîne. Ew di her rûpelek de, ximê dîrokeke windayî datîne. Şarezayê qelemê, baş dizane ku gelo ev bela ji kive tê. Lewra ,bi hewar û fixan e. **"ne nan e, ne dan e, ne şiv û ne taştê. Wey rebiyo hevqas derd û bela ji kive tê"**. Ev e, sitran û nalîna gelê wî.

Ew bi xwe baş dizane sedemê derd û kulan. Gellek caran bi ronahiya xwe mal û menzêlê jiyânê ronî dike. Lê dawî li tengasî û çetnahiyên ku neyê, barê şarezayê qelemê girantir dibe. Ew kelîme û kelimên xwe, bi rekbarî li pey hev davêje, bi şev û roj dikşîne heyf û wax, ku nexweş nemre û bibe sax. Mîrê kelman e ew, bi kelimên xwe, dax dike dilê neyara.

Şarezayê qelemê, dujminê derd û elemê..
Kurdistanu.org. psk.net

Şeva Jidayîkbûna Şehîd Dr. Qasimlo Ji Aliyê Evîndarên Rêbaza Wî Li Hewlêrê Hate Pîrozkirin

Sheet 19'ê êvarîya roja 21.12.2007'an, bi armanca bibîranîna şeva yekem a Çile, şeva jidayîkbûna Dr. Qasimloyê Şehîd û bilindragirtina bîranîna wî

wekî yek ji kesayetiyan herî mezin û navdar ên dîroka tevgera rizgarîxwaz a neteweya Kurd li bajarê Hewlêrê, rê û resmeke hêja û berifreh bi beşdariya zêdetirî 100 kes ji endam û tagirên PDK Îranê û nûnerên partî û rêxistinên siyasî ên Kurdistanê û komek kesayetiyan hate lidarxistin. Di destpêka rê û resmê de **Fexredîn Hisam Mukrî**, yek ji endamên Desteya Amadekar a rê û resmê bixêrhatinkirina mêvan û beşdaran kir û piştê axavtinek pêşkêş kir.

Dûre **Seyîd Kemal Îbrahîmî**, şareza di warê dîrokê de bisek derbarê Şeva Yelda û felsefeya hebûna vê şevê û çawanîya hatina vê deb û kevneşopiyê û rengvedana wê di nava çand û kultura Kurdewarî de pêşkêş kir ku bala beşdaran bo aliyê xwe rakîşand.

Her wiha **Mihemedsalih Qadirî**, endamê Komîteya Navendî a PDK Îranê, gotarek di bin navê Şeva Yelda di xwedîka dîrokê de ji beşdaran re pêşkêş kir.

Di doma rê û resmê de peyama Yekîtiya Şoreşvanên Kurdistanê û Partiya Azadiya Kurdistanê bi boneya Şeva Yelda, şeva jidayîkbûna Dr. Qasimlo hatin xwendin.

Di cejna pîrozkirina jidayîkbûna Dr. Qasimloyê rêber de **Rostem Cehangirî**, endamê Komîteya Navendî û Berpirsiyarê Pêwendiyên vê partiyê li Hewlêrê tevî bixêrhatinkirina mêvanan, bal kişande ser kesayetiya Dr. Qasimlo û bandora wî di tevgera siyasî ya Kurdan û partiyên siyasî ên Kurdistanê, nemaze di PDK Îranê de.

Di rê û resmê de **Dr. Ferhad Pîrbal**, nivîskar û rewşenbîrê Kurd axavtinek kir û qala çend serpehatiyên xwe bi Şehîd Dr. Qasimlo re kir û di axavtina xwe de got ku gellek tiştan ji Şehîd Dr. Qasimlo fêr bûye.

Piştê **Viyân Qadirî** peşxanek bi navê **'Tu Nehatî Ey Rêber'** pêşkêş kir.

Dawiya şahiya pîrozkirina roja jidayîkbûna Dr. Qasimlo bi govend û dilana beşdaran bi dawî hat.

Hêjayî gotinê ye ku desteya amadekar a wê rê û resmêpêkhatibû ji:

Komîteya PDK Îranê – Xwendekarên Hewlêrê

Yekîtiya Ciwanên Demokrat ên Kurdistanê Îranê – Komîteya Hewlêrê

Yekîtiya Xwendekarên Demokra ên Kurdistanê Îranê – Komîteya Hewlêrê

Dr. Ebdulrehman Qasimlo di Şeva yekem a Çileyê Zivistanê anku di Şeva Yeldaya 1309 (1930) li bajarê Urmîyê tê dinê. Piştî şehîdkirina wî, evîndar û rêvingên rêbaza wî ya demokratîk her sal vê şevê bi cejn û şahiyên pîroz dikin.

Wezaretê Çandê: Fîlmên Yılmaz Guney Têk Çûn

Mebûsê DTP'ê yê Şîrnexê Habîp Kaplan ji Wezaretê Çandê pirta "Çi bi fîlmên Yılmaz Guney hatin?" kiribû. Wezaretê Çandê bi nivîskî bersiv da û got: "Fîlmên ku ji wezaretê karên hundir hatiye girtin ji ber mercên xirab ên depo û veşartinê têk çûn."

Kaplan, di rojê Komîsyona Butçe û Planê ji Wezaretê Çandê pirta "Di dema Derbeya 12'ê Rezerberê de dest danîn ser 105 fîlmên Yılmaz Guney. Çi bi serê wan de hat?" kiribû û wezaretê niha bi awayeke nivîskî bersiv da û got: "Fîlmên Yılmaz Guney ku hê jî di arşîva me de ne kopyaya fîlmên ku Wezaretê Çandê girtine û ji bo ji ber çavan re derbas bikin dane

sînemageran e. Negatîfên filman li ber destê me nîn in. Kopyayeke wan a di sînemayan bê nişandayîn li ber dest hene.

Kopyaya filman ji ber rewşa xirab a depoyê û mihafizekirina wan xira bûne."

28 fîlmên Guney

Aslanlarin Donuşu, Arkadaş, Aci, Bana Kurşun İşlemez, Bin Defa Olurum, Çifte Yurekli, Canlı Hedef, Baba, Çirkin ve Cesur, Çirkin Kral, Düzen, Eşkiya Celladi, Eşrefpaşali, Endişe, Hudutların Kanunu, İzin, Korkusuzlar, Kozanoglu, Kizilirmak ve Karakoyun, Kovboy Ali, Piyade Osman, Silah ve Kanun, Suru, Şeytan Kayaları, Toros Kartali, Umutsuzlar, Yedi Belalı Adam, Yedi Dağın Aslanı.

Rays: “Rejîma Îranê Divê Mehandina Uraniyûmê Bisekinîne”

► Wezîra Karê Derve ya Amerîkayê, Kondolîza Rays di hevpeyvîna bi rojnameya Dî Sayt a Almaniyayê de got: Rapora Ewlehî netewî ya Amerîkayê tekez li ser wê çendê dike ku Rejîma Îranê xwedî bernameyek nepenî ya silahên navîkî ye, programê ku rejîma Tehranê tim înkara wê kiriyê û niha jî pesn û terîfa vê raporê dike.

Wê got: Rapor wê yekê nade zanîn ku Rejîma Îranê programên xwe sekinandine, ji ber ku dibêje rejîmê di sê qonaxan de bo çêkirina bombayê gav hilgirtine. Gava yekem ku li ji bo çêkirina bombeya Etom e, seninandiye. Gava duyem jî ku mehandina Uraniyûmê ye, bi lezginî di hale encamê de ye. Gava Sêyem jî ku pêwendî bi çêkirina mûşekên dûravêj ve heye di destûra karê rejîmê de ye.

Rays herweha got: Xala herî balkêş di raporê de ev e ku programa çêkirina bombayê ku rejîma Tehranê li sala 2003'ê ve sekinandi ye, aqibet gihîştîye kuderê.

Wê herweha got rejîma Îranê divê dev ji mehandina Uraniyûmê berde. Çunku merem û armanca bingeşîn ya hemû biryarnameyên Konseya Ewlekar sekinandina vê programê ye.

Bavê 95 Zarokan, Tevî 6 Zarokên Xwe Hate Kuştin

► Li gor agahiyên malpera Avesta, Heclî Garisê Xelef ji dayîkbûyê sala 1957'ê Zayînî ku wekî Hecko di hate naskirin û niştecîhê Girzerike bû ku dikeve başûrê Çiyayê Şengalê, roja 22.12.2007'an ligel 6 kurên xwe ji aliyê grûpekî terorîstî ve hate kuştin. Her wiha 2 kurên wî bi giranî birîndar bûn. Di nava kuştîyan de jî 2 zarok hebûn. Di êrişê

de terorîstan kincên eskeran li xwe kiribûn. Êriş li gundê Hecko pêk hat.

Me berî niha di Agirî de nûçeyek li ser Hecko weşandibû ku di sala 1974'ê de cara yekemîn bavê wî jinek jêre anîbû, lê ji ber wê ku ew jin ne bi dilê wî bû, wî di heman rojê de jinek din ji xwe re anîbû û di yek roj de du caran bû zava.

Piştî hejmara wan jinan bû 9. Yek çûye ser dilovaniya xwe, yek berda ye, 7 jin ligel wî de mabûn. Wî li mala xwe dibistanek bi navê Newroz vekiribû.

Lêpîrsînek Nû Derheq Baydemir De

► Şaredarê Amedê, Osman Baydemir ji bo ku vexwandina Festîvala Çand û Hunerê bi kurdî jî nivîsand, dîsan jêre doz hate vekirin.

Serdozgeriya dewletê ya Amedê derbarê şaredar Osman Baydemir de dest bi lêpîrsînê kir û ji bo wî 3 sal û şeş meh cezayê zîndanê xwest.

Hêjayê gotinê ye ku Baydemir di vexwendina festîvala Çand û Hunerê de li gel çend zimanên din bi kurdî jî nivîsandibû û serdozgerê Amedê jî vexwandibû Festîvalê, lewra ew ceza jê re hat xwestin.

Kurdek Cara Sêyemîn E Dibe Endamê Parlamentoya Rûsiyayê

► Li gor agahiyên ajansên Nûçeyan, Kurdekî Gurcistanê ji bajarê Tiflîsê ji bo cara sêyemîn bû endamê Parlamentoya Rûsiyayê.

Kurdê Gurcistanî yê bi navê **Zalimxan Motosobov**, li ser lîsteya Partiya Rûs a Yekgirtî (Partiya Potîn) hate hilbijartin.

Zalimxan Motosobov sala 1959'ê zayînî li bajarê Tiflîsa serbajarê Gurcistanê hatiye dinê.

Navhatî endazyar û xwediyê fabrîkaya çêkirina boriyên petrolê ye. Ev fabrîka yek ji mezintirîn fabrîkayên boriyên petrolê ye.

Zalimxan Motosobov ragihand ku ew hez dike Kurdistanê ziyaret bike û amade ye di xurtkirina pêwendiyên di navbera Kurdistan û Rûsiyayê de rolek baş bilîze.

Dahata Nefta Îranê Di Sala 2007'an De 70 Milyar Dolar E

► Li midêhê yanze mehên borî yê sala 2007'an de, Îranê bayê 52 milyar dolar neft firotiye. Hucetula Xenimîferd Cihgirê Wezaretê Neft a Îranê di hevdişina xwe bi çend kovarên wî welatî re eşkere kir ku rejîma Îranê di sala

2007'an de rojane du milyon û çar sed hezar bermîl neft weke hinarte şandîye. Herweha got ku dahata giştî ya firotina nefta Îranê heya dawîya sala 2007'an dê bigihîje Heftê milyar dolaran.

Hêjayê gotinê ye ku Îran çaremîn welatê hinêrer yê neftê ye û sala 2006'an jî bayê 60 milyar dolaran neft firotiye, lê bi sedema bilindbûna nirxa neftê kariye dahatek zêdetir bidest bixe.

Hesenî: “Jinên Bêhicab Divêt Bimrin”

► Xulamriza Hesenî, nûnerê Xamneyî û pêşnimêjê Şîiyên bajarê Urmîyê, derheqî wan jinên ku balê nadin “hicab” (lixwekirin) a bi zorî û neçarî û wê neparêzin, got: “Ez nizanîm ku çawan e piştî borîna 28 sal bi ser Şoreşa Îslamî de, jinên bêhicab hêj zindî ne”. Herweha got: “Ew jinên ku xwe ji parastina hicab û lixwe kirina kincên Îslamî diparêzin, divêt bi xwe, hevser û

bavê wan jî bimrin”.

Destbiser û dozvekirina li dijî jinên ku di ferhenga rejîmê de bi “bêhicab” tî naskirin, ji destpêka sala par û demsala germê de dest pê kiriyê û heya niha jî didome. Zext û givaşên han di hin qonaxan de xurt û carna jî lawaz bûye. Lê bi berhevdan bi gerrên berê herweha didome.

Îsal jî hevdem li gel destpêka demsala sirr û seqemê de, hin tiştên din jî bi vê yekê zêde bûne û çekmeyên dirêj jî di lîsteya reş ya bi navê “Bêhicabiyê” de cih girtine.